

מחלקת נוער ואירוועים - תנועות נוער

-ביקורת מעקב -

1. תכנון

סדרי מינהל תקינים מחייבים הגשת תוכניות תקופתיות או שנתיות של הפעולות המתוכננות והערכת ההוצאות הכרוכות בביצוען. הדבר נחוץ לקביעת המסגרת התקציבית, לקביעת סדרי עדיפויות ולפיקוח על הביצוע.

הביקורת העלתה:

תנועות הנוער לא מגישות תוכניות עבודה לאישור מחלקת הנוער, למעט דיונים על כיווני פעולה כלליים. תנועות הנוער אינן מגישות דיווח שוטף ו/או תקופתי על ביצוע פעולות והשימוש בכספים.

לא נקבעים סדרי עדיפויות לביצוע פעולות, גם לאחר שהעירייה קבעה ומועצת העירייה אישרה את היקף ההקצבות לתנועות הנוער. הדיונים על הפעולות אשר הוזכרו לעיל הינן כוללניות ולא נמצאו תוכניות פעולה בכתב או פרוטוקולים על הדיונים אשר כללו הכנסות ומקורות הכנסה משוערים, מספר משוער של המשתתפים בפעולות השונות, מספר ימי הפעילות, התקופה המיוחדת וכד'. בהעדר תוכניות והערכות ומאידך בהעדר דיווח לאחר הביצוע, אין מעקב אחר ביצוע פעולות והיקפן.

מסקנות והמלצות הביקורת:

מחלקת הנוער תהיה מעורבת יותר בתהליך קביעת הפעולות של תנועות הנוער. יוקפד במיוחד על אישור תוכנית הפעולה ועל קבלת דיווח שוטף על ביצוע הפעולות המתוכננות על-פי סדרי עדיפויות מוסכמים.

2. תקציב וביצוע

הביקורת העלתה:

מחלקת הנוער מסתמכת על נתונים מספריים כוללניים, בלתי בדוקים של חניכים, כפי שדווחו ע"י תנועות הנוער. המחלקה לא ערכה מעולם מפקד משלה. הדיווחים לא כללו פרטי בדיקה כגון שמות חניכים, כתובת מגוריהם, מספרי טלפון וכד'.

לדעת הביקורת, מן הראוי היה שמחלקת הנוער תדרוש ו/או תערוך בעצמה מפקדים תקופתיים, עדכניים ומפורטים על מנת לבצע מעקב ובקרה נאותים.

כיוון שהתקציב נקבע אך ורק לפי מסגרת כוללת ולא לפי פרמטרים תיכנוניים נוספים, כגון מספר קנים, פעילות מתוכננת וכד', נוצר מצב שבעצם המסגרת הותקנה בין 1995 לבין 1996 בגובה עדכון התקציב של כ- 11%, כאשר ההשתתפות לחניך עברה בגלל קיטון במספר החניכים מכ- 58 ש"ח לחניך לכ- 67 ש"ח לחניך, היינו עליה של 15.5%.

לדעת הביקורת ניתן לקבוע לתנועות הנוער, בהנחיית גזבר העירייה שיטת רישום וניהול כספים מחייבת והגשת דו"חות כספיים על מקורות הכספים והשימושים (דו"ח הכנסות והוצאות).

נסקנות והנצחות הביקורת:

- מחלקת הנוער תעקוב אחר השימוש בכספים ע"י קבלת דיווח כספי שוטף על-מנת לוודא כי השימוש בכספים נעשה למטרות להן הוקצבו.
- מחלקת הנוער תדרוש או שתבצע בעצמה מפקדים תקופתיים, עדכניים ומפורטים על-מנת לאמת את מספר חניכי התנועות ובכך להבטיח מעקב ובקרה נאותים.
- מחלקת הנוער בשיתוף גזבר העירייה יקבעו שיטת רישום לניהול כספים מחייבת ואחידה לכל תנועות הנוער ותדרוש הגשת דו"חות כספיים על מקורות כספים בתנועות ועל השימושים בכספים.

3. הוצאות למימון פעולות

להלן הממצאים:

- (1) לצורך קבלת סיוע כספי על תנועות הנוער למלא בקשה להשתתפות בהוצאות ולהחתימו בחותמת התנועה ובחתימת נציגה המורשה. שיטה זו וטופס מתאים אומצה ע"י המחלקה תוך כדי הביקורת. ברשות המחלקה לא נמצאו אישורים רשמיים ודוגמאות חתימה של הנציגים המורשים אשר התמנו בשם התנועות.
 - לא כל התנועות מטביעות ע"ג הטפסים את חותמת התנועה.
 - אין טופס אחיד לכל התנועות (כאמור טופס כזה הוכן ע"י המחלקה בעקבות הביקורת).
- (2) הכספים המועברים הם עבור הוצאות בפועל ומגובים בקבלות.

- (3) חלק מהתמיכות מועבר בתור "מימון שוטף" (קופה קטנה) ללא בדיקות קפדניות על ההוצאות וייעודם.
- (4) על-פי חוזר מנכ"ל משרד החינוך והתרבות (חוזר מיוחד ה' התשמ"ו-פעולות תנועות הנוער במוסדות החינוך), משתתף המשרד בפעולות רבות של התנועות. בפועל לא מתקיימת הצלבת מידע בין העירייה ומשרד החינוך והתרבות, בגין היעדים והפעולות שזכו למימון וכתוצאה מכך לא ניתן למנוע כפילויות במימון אותן פעולות. מעבר לכך יתכן שהעירייה אינה נהנית מהמימון הניתן לקבלו ממשרד החינוך והתרבות.

מסקנות והמלצות הביקורת:

- מחלקת הנוצר תקפיד לשמור אצלם את האישורים הרשמיים ודואמאות החתימה של הנציגים המורשים של כל תנועת נוצר. בנוסף יוקפד כי כל תנועה תסביצ על טכסי הקשות לקבלת תמיכה את חותמת התנועה לצד חתימת הנציג.
- רצוי מאוד כי תתבצע הצלבת מידע בין העירייה לבין משרד החינוך באין היציבים והפעולות שזכו למימון וכתוצאה מכך ניתן למנוע כפילויות במימון אותן פעולות. מעבר לכך יתכן שהעירייה תוכל להנות מהמימון שניתן לקבלו ממשרד החינוך.

4. הנהלת החשבונות

הביקורת מדגישה כי תנועות הנוער לא מנהלות רישום הנהלת חשבונות מסודר ולא הונחו לניהול ודיווח כספיים כלשהו.

להלן הממצאים:

- (1) על-פי סעיף 14.4 בנוהל למתן תמיכות ע"י הרשויות "התמיכה תועבר במישרין לחשבון בנק הגוף". בפועל נמסרות ההמחאות ידנית לפעילים בתנועות הנוער.
- (2) סדרי עבודה תקינים מחייבים קבלת רשימות מעודכנות של חשבונות הבנקים, הודעות הבנקים על פתיחת חשבון ורשימת נציגי התנועות בעלי זכות חתימה בחשבונות אלה. בפועל המחלקה לא הונחתה ע"י הגזברות לדרוש או לקבל מסמכים כנ"ל. כתוצאה מכך לא ניתן לאמת את חשבונות הבנקים אליהם הועברו ההמחאות ולא ניתן לזהות את חתימת נציגי התנועות המורשות לפעול בחשבונות הבנקים.
- (3) המחאות שנרשמות לפקודת הסניף המקומי אין כל מניע כי יופנו לחשבון הבנק של ההנהגה הראשית של התנועה, דבר שאינו רצוי כיון שמעניינה של העירייה צריך להיות מימון פעולות מקומיות בלבד.
- (4) ניהול הנהלת חשבונות ודיווחים כספיים חיוניים להבטחת הבקרה והמעקב אחר פעולות התנועה והשימוש בכספים שהוקצבו. ניתוח המקורות הכספיים של התנועות על-פי דיווחים כספיים חשוב בשלב תהליך קבלת ההחלטה על גובה התמיכה בכל תנועה ותנועה.
- (5) לדעת הביקורת אין כל הצדקה ציבורית לכך שמיסי הקן/או דמי חברות שונים מתנועה לתנועה, במיוחד כאשר ההשתתפות בהוצאות ע"י העירייה הינה קבועה ושווה לכל לחניך.
- (6) העירייה חייבת לבדוק את נושא העברת כספים להנהגות מרכזיות/המרחביות, כיון שבעצם העברות אלה נעשות בסופו של דבר מכספי הקצבות העירייה. תמוה שההנהגות אינן משתתפות במימון פעולות הסניפים המקומיים אך תמוה עוד יותר שמיסי החניך והשתתפות העירייה מממנים פעולות של הנהגות ארציות ו/או

מרחביות. כספי תמיכות העירייה חייבים לשמש לפעולות חינוכיות בלבד של החניכים בסניפים המקומיים.

מסקנות והמלצות הביקורת:

- **מומלץ כי הכספים המוצגים לתנועות יופקדו ישירות בחשבונות הבנק של התנועות ולא יאסרו בהחזאות לידי הפעילים התנועות.**
- **המחלקה תקפיד להמציא לעצמאות הצירייה רשימת חשבונות בנק מצודקנת, של כל התנועות.**

5. מעקב ופיקוח

הביקורת העלתה כי המחלקה לנוער מפקחת רק באופן חלקי על תנועות הנוער. אם הפיקוח המקצועי הינו סביר, אך הפיקוח על הכספים ומהות ההוצאות אינו מספיק.

לדעת הביקורת הפיקוח אינו מספיק ויש לדרוש מתנועות הנוער לנהל ספר קופה (יומן הכנסות והוצאות) על פי הנחיות מקצועיות של גזבר העירייה.

מסקנות והמלצות הביקורת:

- **מחלקת הנוער השיתוף לעבר הצירייה יקבצו שיטת רישום לניהול כספים מחייבת ואחידה לכל תנועות הנוער ותדרוש העת דו"חות כספיים על מקורות כספים בתנועות ועל השימושים הכספיים.**

6. ביקורת מעקב

- **הביקורת מצאה כי עדיין אין תוכניות פעולה/עבודה תקופתיות או שנתיות.**
- **כן נמצא כי תנועות הנוער מגישות עבור כל הוצאה תוכנית עבודה הכוללת בין היתר את הרציונל והמטרות של הפעולה שהוצאותיה**

מבקשים לכסותן.

- **עבור כל הוצאה כספית הכרוכה בהזמנת עבודה, ממולא ע"י תנועת הנוער טופס הכולל בין היתר פירוט ההוצאות הכוללות ומקורות הכנסה.**
- **המעקב על ביצוע התוכניות השתפר אך עדיין אינו מושלם. לצורך מעקב כזה יש, לדברי מנהל מחלקת נוער ואירועים 'ליצור תפקיד חדש של רכז תנועות נוער שיתמחה בתחום זה. בהיעדר תקציב למימון תקן זה, נאלצת המחלקה להסתפק במעקב מוגבל של מפעילת מרכז הדרכה, אשר נפגשת עם הקומונרים של התנועות בתדירות של פעם בשבוע לערך."**
- **המחלקה אינה ערוכה מבחינה מקצועית לבצע בדיקות עומק וביקורות כספיות ומפקדים של תנועות הנוער. אף על פי כן נערכים ביקורים של עובדי המחלקה (מנהל המחלקה, מנהלת מדור הדרכה, ומפעילת מרכז ההדרכה בקיני תנועות הנוער. ביקורים אלה משמשים להכרת הפעילות המתקיימת בשטח.**
- **באשר לגודל ההקצבה לפי חניך לדעת מנהל מחלקת נוער ואירועים "יש לזכור שהתקצוב של תנועות הנוער ככלל אינו עונה על הצרכים האמיתיים והוא בגדר מה שהעירייה יכולה לתת ולא בגדר מה שהתנועות צריכות והדבר נכון שבעתיים כשהתנועות נמצאות במשבר".**
- **המחלקה מקפידה על החתימה של הנציגים המורשים ועל חותמות התנועה כפי שהומלץ בדו"ח הביקורת בזמנו.**
- **אין למחלקה אפשרות טכנית לברר לאשורן את כל ההקצבות והעדיפויות של משרד החינוך. אף על פי כן נמצא מנהל המחלקה בקשר עם הגורמים המטפלים בתנועות הנוער במשרד החינוך ומתעדכן עד כמה שניתן במדינות ובפעולות משרד החינוך עם התנועות.**

- המלצת הביקורת מבוצעת כלשונה. הכספים המועברים לתנועות מופקדים ישירות בחשבונות הבנק של התנועות ולא משולמים עוד ישירות בהמחאות לידי הפעילים בתנועות. המחלקה מקפידה להמציא לגזברות העירייה רשימת מעודכנת של חשבונות בנק של כל תנועות הנוער.
- בנושא הניהול הכספי, מנהל מחלקת נוער ואירועים מסר לביקורת כי התנועות נתונות לביקורת של מנהלי הכספים של עמותות התנועות. אין ביכולת המחלקה לכפות שיטות עבודה על העמותות הללו ללא ביקורת מקיפה. יתכן ויש מקום לביקורת שכזו של משרד מבקר העירייה. נדמה לי שהדבר מיותר מכיוון שהללו נתונים כבר לביקורת של משרד מבקר המדינה.

הביקורת חולקת על דעתו של מנהל מחלקת נוער ואירועים היות וההקצבות לתנועות הנוער הן תמיכות לכל דבר, הניתנות ע"י עיריית כפר סבא לתנועות הנוער בעיר, ולכן יש לפעול בהתאם להנחיות הנוהל למתן תמיכות של רשויות מקומיות. תשומת לב מנהל המחלקה מופנית לסעיף 15 – "פיקוח על שימוש בתמיכה" שבנוהל האמור. הסעיף מחייב את הרשות המקומית ואת העומד בראשה, באמצעות גורם מקצועי עליו יטיל ראש הרשות, ביצוע הפיקוח, כולל דיווחים מפורטים על השימוש שעשה בתמיכה על ידי הגוף הנתמך והאם התמיכה נוצלה למטרות עבורן היא אושרה.

הביקורת מדגישה כי היות והתמיכה לתנועות הנוער מועברות באמצעות מחלקת נוער ואירועים, אין לה ספק שהגוף המקצועי המופקד על הפיקוח, כלשון הנחיות הנוהל, הוא המחלקה.